

Slovenska Krajina.

Cestni promet in nesreča. Že večkrat smo poročali na tem mestu o naših cestah v lendavskem in soboškem srezu in tudi o večkratnih nesrečah. Vsekakor pa moramo sedaj ugotoviti sledeče: Velikega dela nesreč na cestah je kriv navožen gramoz, ker ovira promet v veliki meri. Ozke ceste in kupi gramoz ne spadajo nikakor skupaj. Vsekakor se gramoz kadarkoli ne more posuti po cesti, ker ni vedno ugoden čas zato. Gramozenje se navadno vrši v jeseni, ker ga vozovi in avtomobili ne razrivajo narazen v občestne jarke. Kakor nam je znano, je kr. banska uprava dravske banovine ukazala izvršiti ob cestah, ki so ožje kakor 6 metrov, planije, na katere se potem gramoz takoj ob dovozu lepo stavi v kupe, ki nikakor ne ovirajo potem cestnega prometa. Ta ukaz banske uprave je zelo umesten, zato se čudimo, da se te planije ne postavljajo v taki meri, kakor je to nujno za naše ceste, ki so ožje kakor 6 metrov. Pričakujemo pa v dohodni bodočnosti, da se bodo te planije izvršile in tako bo odpadla marsikatera nesreča.

Sobota. V bližnjih Črnelavcih je po kratki in mučni bolezni, ki jo je tako potrpežljivo prenašal, umrl Tifan Janez v starosti 86 let.

Pokojnik je užival povsod velik ugled in spoštovanje, kar je pokazal tudi njegov pogreb. Prišlo je vse polno ljudi od blizu in daleč. Polnjaku časten epomin in pokoj njegovi duši! Preostali žalujočim naše sožalje! — Na gimnaziji v Soboti smo imeli pogreb; umrl je priljubljeni in priden 14 letni dijak III. razreda in gojenec tuk. dij. zavoda »Martinišča«, Zrim Andrej, doma iz prelepe Goričke iz Kuzme. Njegovega pogreba se je udeležilo vse dijaštvo soboške gimnazije s prof. zborom. Na grobu so govorili vrlemu djaku v slovo g. dr. Kelenc T., ravnatelj »Martinišča« in gimn. katehet, g. prof. Hvala in še en dijak. Tudi iz Kuzme je prihitelo okrog 30 ljudi na pogreb. Vse je bilo žalostno na tem pogrebu in mnogo solz je teklo za pokojnim Andrejčkom. Bodi mu lahka zemlja domača in pokoj njegovi duši! Preostali žalostnim staršem naše iskreno sožalje! — Varčevanje je dandanes res na mestu, zlasti pri občinskem gospodarstvu. Vendar pa je dostikrat varčevanje v spodtiko in ni na mestu. Človek se kaj boji teme po soboških ulicah, ker se prižgo prav pozno občestne luči. In znano je, da se vrši v prvih večernih urah še živahen promet, torej bi bile potrebne luči. Javni promet in ljudska varnost zahtevata to.

Vzgojne slike iz sovjetske Rusije.

Komunisti, zlasti še marksistični dijaki vidijo v Rusiji vse rožnato in vzorno. Če časopisi pišejo o Rusiji neugodne reči, pa pravijo, da je to delo ruskih beguncev. Če bi ti naši vročerkrvneži šli v Rusijo in bi tam nekaj mesecev živeli, bi se jim že ohladila kri kakor se je marsikom, ki je okušal na svojem telesu prijetnosti sovjetskega raja.

Naj navedem po ruskih poročilih nekaj posebnosti iz sovjetskih listov.

»Komsomolskaja Pravda« piše: Ravnokar proizvedena preiskava dijaškega zavoda moskovskega vseučilišča je odkrila to-le podobo: Zavod je v zapuščen, umazan kasarni. Veže so popljuvane. Stene so zamazane s sledovi pobitih stenic. Na stranišču je tako nesnažno, da je mogoče iti tja le v čevljih, četudi je solnčno in suho vreme. Zrak je nečist in dušljiv.

Umazani gumijasti čevlji so napolnili ves tako zvani »rdeči leninski ogel«. Čevlji so pod mizami, stoli in stojali. Dijaki nimajo čajnih žlic; čaj mešajo z zobnimi krtačicami. Tudi navadnih žlic ni razven za prejem zdravil. Za sobo, kjer stanuje 50 oseb, so le tri čaše, za to se ob času, ko pijejo čaj, postavijo dijaki v živo vrsto. Na posteljah je perilo črne barve. Ta-

ko barvo se je izmislil ravnatelj zavoda, da bi ne bilo treba prati rjuh in blazin. V takih razmerah živi okrog 500 dijakov.« Tako se glasi poročilo.

»Komsomolskaja Pravda« števil. 159 priobčuje pismo neke deklice, katero je pisala materi iz toplic, kjer je na oddihu sovjetska mladina. V pismu piše tudi to-le: »Ko smo prišle sem, so nas dali po dve v eno postelj. In ko smo se vogle, so nas začele grizti stenice in bolhe, katerih je tukaj toliko, če pogledaš na blazino, da je kar črna od stenic. In če deneš roko na postelj, začnejo na njo skakati bolhe kot bi šla toča... Dosti je. Ob koncu članka vpraša »K. Pravda«: »Kdo je kriji takega ravnanja z otroci?« In list »R. Golos« odgovarja: »Vi, izvržki, komunisti.« Dobro bi bilo, da bi tudi našim komunistom puščale kri sovjetske bolhe in stenice.

Po listu »R. Golos« poročamo: »V listu »New York Amerikan« priobčuje Adam Tandul svoje članke o Rusiji. Pred tremi leti je šel v Rusijo kot navdušen komunist. Služil je tam kot inženjer in zdaj se je vrnil kot sovražnik komunizma.

Priobčujemo izvleček iz njegovega članka o brezdomnih otrocih. V večjih mestih — piše Tandul — so brezdomni otroci organizirani v čete, katerim načeljuje voditelj, imenovan car. Imel sem priliko seznaniti se z enim teh carjev v Moskvi, kateri je stanoval v podstrešju neke hiše. Kirjuška — tako mu je bilo ime — je živel s svojo »ženo« Šuro, enajstletno deklico. Svoje starše je izgubil v meščanski vojni, potem je živel pri svoji babici, a ko je ta umrla, je postal brezdomen. Večkrat so ga lovili, utikali so ga v »zavode«, a vedno je zopet ušel. Kirjuška je imel tudi »adjutanta« Miška, 14 letnega pobiča.

Ko je Kirjuška prišel v Moskvo, je sklenil ostati v boljšem delu mesta, kateri mu je pripadel po hudem boju s konkurenti. No zmagal je in je po-

nog snežne obročje, smuknil v luknjo in začel plezati po njej. Iz votline je odmevalo hrsanje in drsanje obleke po golih skalah in nerazločno momljanje Amerikanca, ki je nekaj iskal več nego celo uro. Ko se je spustil po luknji nazaj na tla, je bil njegov obraz nepopisno blažen in veder, kakor bi bil zapustil postelj po dobro prespani noči. V roki je držal kos sivkastega kamna, katerega je pomolel Francu pred oči z glasno pripombo:

»Ruda, ki vsebuje bogate procete nekaj veliko dragocenejšega nego je zlato — platin!«

Franc, ki ni poznal razen zlata nobene druge žlahtne rude, je bil pri pogledu na prijatelja in na sivkasti kamen v njegovi roki prepričan, da se je dobremu Lavisonu zmešalo vsled velikega napora.

Na zmedeno plat obsojeni Amerikanec je sedel mirno na tla. Snel je rokavice, poiskal kompas, notes ter svinčnik in začel določevati natančno lego skalovja, ki je bilo mnogo dragocenejše, kakor čí bi vsebovalo čisto zlato.

Precej časa je črtal ter pisal po papirju, stegoval roke na levo ter desno, vstal, napravil par

korakov, zopet sedel ter beležil z vso natančnostjo bližnjo ter daljno okolico čudesnega skalnatega zidu.

Po opravljenih beležkah je spravil svoje skromne določilne ter merilne pripomočke, si pritrdil na noge snežne obročje in menil prav glasno:

»Dečko, sedaj pa z vso korajžo pot pod noge. Če nama ljubi Bog nakloni rešitev in se zmotava srečno do prvega človeka, bova oba večkratna milijonarja celo življenje!«

Po tej kratki prerokbi si je moral tudi Franc na odločno prijateljevo povelje utisniti natančno vse zunanje znake lege milijone vsebujočega zaklada.

Če bi se pri zopetni vrnitvi na ta kraj molil glede natančnega mesta najzlahtnejše rude eden, se ne bo drugi. Ako bo ostal v snegu eden, bo ponesel drugi skrivnost najdbe v svet in ne bo več sile celo življenje ne njemu in ne celotnemu njegovemu potomstvu.

Baš kar omenjenega prepričanja je bil Lavison, ki je imel po Kaliforniji dovolj opravka s strokovnjaki in inženjerji, ki so poznali in raz-

sto, potem ji odtrgajo truplo in njene celjstne kleščice tvorijo naravno zaponko.

S čim plačuje Abesinija razne dobave.

Bogznaj koliko držav dovaža Abesincem orožje, strelivo in ves mogoči vojni material. Javna tajnost je, da so blagajne abesinskega cesarja ali neguša prazne, da ne more plačevati niti inozemskih strokovnjakov in ne svobodnih vojščakov, katere so najeli razni knezi. Abesiniji zaupajo države dobave v blagu, a ne pa večjih denarnih vsot. Za dobave odstopa Abesinija dobaviteljem koncesije ali dovoljenja za petrolejske vralce in razne rudnine. Abesinski zemeljski zakladi so bili

stal »car« čete, ki je štela do sto mladoletnih potepuhov... V primeru z drugimi četami živi njegova četa v sijajnih razmerah.

Kar se tiče drugih brezdomcev morem povedati le eno. Videl sem med njimi take prizore, da v smislu groze človeškega življenja dalje iti ni mogoče. Sreča je še, da boljše vizem ni iztrgal čustva žalosti iz ruskih src. Samo to čustvo še reši mnogo ljudi smrti pri tako strašnih pogojih življenja.

A. K.

*

Vurberg. Svečano smo praznovali praznik Kristusa Kralja kot svoj društveni praznik. G. duh, svetnik je daroval sv. mašo za člane in dober prosep društva. Popoldne se je svečanost razvila v društvenih prostorih. »Mi hočemo povsod Bog«, je krepko zaorilo po dvorani. Slavnostni govor na popoldanski proslavi je imel dijak-sedmošolec, ki je prav lepo orisal naš apostolat ter naznačil vsa tista nadnaravna in naravna sredstva, ki pomagajo izvrševati naše poslanstvo. Nad zaveso odra se je bočil ta napis: »Kristus, dvigaj duh prosvete«. Naj bi se ta želja izpolnila zlasti med mladino!

Braslovče. Po dolgem času počivanja, seveda neprostovoljnega, je zopet oživel prosvetno delo. V odboru Prosv. društva so: predsednik Marovt Ivan ml., Topovlje; podpredsednik Atelšek Ivan, župnik; blagajnik Marovt Fr., Gornje Gorče; tajnik Brišnik Jože, Braslovče.

Otiški vrh pri Dravogradu. Divje svinje so se pojavile v naših krajih. Pred enim mesecem jih je videl neki tesar v gozdu. Ker se zelo redko zgodi, da bi bile divje svinje v naših malih gozdovih, se pač bolj zanimamo za nje. Po njihvah zlasti koruzi so napravile precejšnjo škodo. Prašič tehta okoli 200 kg. Neke noč so pa zginile neznano kam. — Prišla je jesen, ki nam naznanja, da se moramo preskrbeti za zimo.

Odbornik Ramšak Viktor, kaplan, Braslovče, i. dr. Z lepim uspehom smo dvakrat igrali igro »Naša križ«. Nameravamo še pa razveseliti ljudstvo v bodoče z lepimi igrami.

Polzela. Uprizoritev »Slehernika« bo v nedeljo dne 10. novembra ob 3. uri popoldan v Prosvetnem domu. Svojas je bila ta prireditelje že trikrat dovoljena, nato pa po zaslugi vsemogočne krajevne JNS zadnjo uro prepuščena, ker pač ni mogla trpeti nobene prireditve v Prosvetnem domu niti v dobrodelne ali cerkvene potrebe. Niso pomagala nobena posredovanja pri sreskem načelniku. Na prošnje ali pritožbe se pa sploh ni oziralo. Ogromni stroški prirediteljev in trud igralcev je bil poplačan s tem, da so zbirajoče občinstvo razganjali in grozili prirediteljem. Hvala Bogu, ti časi so minuli. Mladina pa je vzdržala vso to težko dobo trdno in naša dolžnost je, da ji njeno požrtvovalno delo poplačamo s čim večjim obiskom.

Ljubno ob Savinji. Naše Prosvetno društvo ki se je takoj po dovolitvi obnovilo, precej živahno deluje. Pri igri »Slehernik« so člani pokazali, da imajo smisel in veselje za društveno delo. Samaobsebi se je pojavila med članstvom in v vsej fari želja po društvenem domu. Ustanovil se je poseben odbor, ki se je z resnostjo oprijel dela za gradbo novega doma. Izgleda, da se bo graditev začela takoj spomladi. Tako bo društvo prihodnje leto najlepše proslavilo svojo 40 letnico obstoja. Vsem, ki bodo količkaj po svojih močeh pripomogli k graditvi tega tako nujno potrebnega doma, odbor že vnaprej izreka najlepšo zahvalo.

Pojlske pridelke smo že spravili v shrambe. Sedaj pride za nas pohorske kmete najbolj vesel jesenski dan, namreč dan »steleraje«. Tako je bila takozvana »steleraja« v torek dne 29. novembra pri posestniku Medvedu. Zbral so se fantje in moške že ob prvem jutrnem svitu, da pohite v gozd napravljat steljo. Nekateri so »kkestitili«, drugi so voze nakladali, tretji so pa steljo domov vozili. Na dekleta tudi ne smemo pozabiti. Ko se seliš iz gozda fantovsko petje in vriskanje, že prihitijo dekleta, da »ravnajo« steljo, katero potem moške spravijo ob pota, da jo nalože na vozove. Tako je minil ves dan brez vsake nezgode. Zvečer se pa zberejo vsi

Oglas je registr. po J. Pr. 6794 od 1. III. 1935

skupaj doma, kjer jih že čaka večerja, ki jo je pripravila marljiva gospodinja. Ponekod so imeli svojas po 15 do 20 »rihte«, da pozno v noč zauživajo dobrote »stelerajevskega večera«. Med jedjo pa igra godec na harmoniko. Vesela družba se razide s šopki za klobuki. Naš kmēt je preskrbljen s steljo čez zimo.

Šmiklavž pri Slovenjgradcu. Letos je pa bila nedelja Kristusa Kralja za našo župnijo izreden praznik: naš gospod župnik in duhovni svetovalec lavantinske in krške škofije je ta dan imel svojo zlato mašo. Vsa fara se je tega dne veselila, vse je sodelovalo. Dekleta zglede Marijine družbe, ki jo g. zlatomašnik tako lepo vodi, so napletle vence in okrasile cerkev in župnišče. V nedeljo je bila pred župniščem zbrana množica ljudstva iz domače in sosednjih župnij, navzlic slabini potom, ker je ves teden poprej deževalo. G. zlatomašniku so častili šolski otroci, posebno korajžna deklica, Marijina družba, ki mu je poklonila tudi lepo darilo, apostolsvo mož in fantov, cerkveni ključarji, gospod župan. V cerkvi pa se je prebrala posebno topla čestitka prevzvišenega gospoda knezoškofa dr. Tomažiča. Slavnosti so se udeležili tudi Korošci. Duhovščino je zastopal g. prošt tinjski Anton Benetek, naš štajerski rojak iz Griž,

do te vojne malodane nedotaknjeni.

Najbogatejša abesinska pokrajina na jugu,

kateri se bliža z vojsko italijanski general Graziani, se imenuje Harar in nosi tudi njeno glavno mesto isto ime. Provinca Harar je zelo bogata in cesarjeva last in če bi mu iztrgali Italijani to ozemlje, je zgubil tudi vojno. Število prebivalcev mesta Harar cenijo na 30.000. V Abesiniji še namreč dostej ni bilo ljudskega štetja. V mestu je zelo mnogo gobavcev, samo ena bolnica in v tej le eden zdravnik-inostranec. Mesto Harar leži v kotlini med visokih gor. Ulice so tesne in temne, hiše brez oken. Vsa trgovina se odigrava na cesti. Guverner

kladali rudarjem zunanje znake vseh žlahtnih rud. Kot nekaj izrednega so omenjali platin, koga zibelka je severna Kanada, kjer se skriva pomešan med pečovje, na katerega sta naletela onadva čisto slučajno in že skoro na koncu svojih telesnih moči.

Strokovnjaški Lavison je zlezel še enkrat v zakladno luknjo, natošel s kopitom puške nekaj prav velikih kosov, jih zavil skrbno v odejo in naložil na sani.

Presrečna in skrajno izčrpana najditelja platin vsebujoče rude sta povžila v božično proslavo težke milijone vredne najdbe zadnje grižljaje posušenega jelenjega mesa. Po skromnem in poslednjem okrepčilu sta zavila proti vzhodu. Nebo se je vidno jasnilo. Grozil je še ljutejši mraz. Predvsem je pritegnil Lavison v posvet kompas in opazil, da vodijo novi zameti, ki so bili na površini podobni strdelim morskim valovom, v zapadno-vzhodno smer.

»Posameznih snežnih vijug ne križati... Ostati vedno med njimi«, je goedel sam za sebe.

S tako hojo je bilo mogoče ostati na pravi poti, ker se mu je kompas v premrazeni roki preveč tresel in ni bil zanesljiv vodnik.

Bližala se je noč s pošastnimi grozotami. Grozen mraz je pikal ter zbadal skozi obleko. Obema je šepetal skrivnostni glas, naj se zakopljeta v sneg in naj se odpočijeta... Seve samo za malo časa... Opaziti je bilo, da se jima blede... Misel na smrt kot taka ju ni strašila. Na dosedanjih skupnih potovanjih ju je bogznaj kolikookrat srečala koščena žena s koso in jima je že bila dobra znanka. Samo predstava: po najdbi takega zaklada obležati za vselej v snegu ter mrazu, ju je tirala naprej in samo naprej! Vso preostalo voljo sta osredotočila v cilj: morava do prvega človeškega bivališča, da ne bo ostala zakopana skrivnost o najdbi platina!

Stemnilo se je. Nastopila je nevarnost, da v temi ne zgrešita eden drugega. Da se temu izogneta, sta se vpregla oba v sani in se pehala naprej v štric.

Prvi je zopet opešal Franc. Pri vsakem postanku je moleđoval: